

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 011.03_14744
про присудження ступеня доктора філософії

Привезенцев Олександр Сергійович, 1998 року народження, громадянин України, є здобувачем ступеня доктора філософії.

Освіта вища: у 2021 році закінчив Національний авіаційний університет та здобув повну вищу освіту за спеціальністю 125 Кібербезпека, спеціалізація «Адміністративний менеджмент у сфері захисту інформації», з присвоєнням кваліфікації магістр. Навчається в цільовій аспірантурі Бердянського державного педагогічного університету денної форми навчання за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Бердянського державного педагогічного університету №17 від 29 травня 2026 року, Міністерства освіти і науки України, м. Запоріжжя, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради:

- Вікторії ЖИГІРЬ, докторки педагогічних наук, професорки кафедри професійної освіти та технологій, деканки факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету.

Офіційних опонентів:

- Романа ГОРБАТЮКА, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри машинознавства і транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;
- Оксани ПАСЬКО, кандидатки педагогічних наук, доцентки, провідної наукової співробітниці відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих Інституту обдарованої дитини НАПН України.

Рецензентів:

- Олександра АНТОНЕНКО, кандидата технічних наук, доцента, завідувача кафедри комп'ютерних технологій та інформатики Бердянського державного педагогічного університету;
- Олександра ОВСЯННІКОВА, кандидата педагогічних наук, доцента, заступника декана з наукової та міжнародної діяльності факультету фізико-математичної, комп'ютерної

та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету.

на засіданні 29 липня 2026 р. прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка ПРИВЕЗЕНЦЕВУ Олександрю Сергійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Підготовка бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології) в закладах вищої освіти до проєктування інтерфейсів» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Дисертацію виконано в Бердянському державному педагогічному університеті (Міністерство освіти і науки України, м. Запоріжжя).

Науковий керівник: Олена КРИВИЛЬОВА, докторка педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри професійної освіти та технологій Бердянського державного педагогічного університету.

Дисертація є завершеним, самостійним дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 13 публікацій, з них: 8 статей у наукових фахових виданнях України з психолого-педагогічних наук; 1 розділ у зарубіжній колективній монографії; 4 тези доповідей у матеріалах міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій.

У дискусії взяли участь голова та члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

ЖИГІРЬ Вікторія Іванівна, докторка педагогічних наук, професорка кафедри професійної освіти та технологій, деканка факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету.

Питання:

1. Чому для підготовки майбутніх бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології) до проєктування інтерфейсів обрано саме структурно-функціональну модель, а не інший тип моделі (наприклад, концептуальну чи процесну)?

2. Наскільки результати дослідження, отримані в умовах змішаного навчання, можна поширити на умови повністю очної підготовки майбутніх бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології)?

ГОРБАТЮК Роман Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри машинознавства і транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. У темі та науковому апараті дослідження ключовим є поняття «підготовка бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології) до проєктування інтерфейсів», результатом якої визначено «інтегративну компетентність з проєктування інтерфейсів». Подекуди в тексті, а також у назвах окремих публікацій автора, фігурує термін «готовність». Доцільним видається чітке розмежування цих понять.

2. У підрозділі 1.3 ґрунтовно проаналізовано закордонний досвід підготовки фахівців з професійної освіти, зокрема архітектуру IGIP-моделі та можливості її адаптації до українського контексту. Водночас цей аналіз має переважно описовий характер. Дискусійним залишається питання прямого структурного зіставлення розробленої структурно-функціональної моделі з наявними закордонними аналогами — наприклад, у формі порівняльної матриці, що співвідносила б блоки авторської моделі з компонентами IGIP-моделі. Таке зіставлення дозволило б рельєфніше окреслити елемент наукової новизни та авторський внесок.

3. Концепція формування інтегративної компетентності з проєктування інтерфейсів є центральною ідеєю роботи. Водночас із п'яти компонентів цієї компетентності техніко-технологічний та дизайнерсько-ергономічний орієнтовані переважно на інструментальну складову (Figma, HTML/CSS), тоді як педагогічно-методичний — на дидактичну. Доцільно було б чіткіше показати, як саме на рівні конкретних проектних завдань досягається паритет цих складових, а не домінування технічної.

4. Методологію Design Thinking покладено в основу другої психолого-педагогічної умови. Проте є й інші альтернативні проєктні методології, наприклад: Double Diamond, Lean UX, Agile UX. Робота посилилася б, якби автор аргументував переваги Design Thinking для педагогічного контексту порівняно із зазначеними технологіями.

5. За результатами контрольного зрізу експеримент переконливо довів дієвість структурно-функціональної моделі підготовки бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології) до проєктування інтерфейсів. Проте поза увагою залишилося питання стійкості сформованої інтегративної компетентності через певний період після завершення формувального експерименту.

Питання:

1. Як забезпечено надійність і валідність авторського діагностичного інструментарію?

2. Чи не існує ризику, що позитивна динаміка в експериментальній групі пояснюється не самою моделлю, а, наприклад, підвищеною увагою до цієї групи (ефект Хоторна)?

ПАСЬКО Оксана Миколаївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка, провідна наукова співробітниця відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих Інституту обдарованої дитини НАПН України.

1. У другому розділі доцільно було б ширше конкретизувати зміст психолого-педагогічних умов через приклади навчальних модулів, бінарних задач, кейсів або фрагментів занять, що підвищило б прикладну цінність моделі для викладачів різних закладів вищої освіти.

2. Під час характеристики структурно-функціональної моделі варто було б докладніше показати механізм переходу від окремих компонентів інтегративної компетентності до конкретних освітніх результатів і навчальних завдань у межах кожного етапу підготовки.

3. В експериментальній частині бажано було б детальніше описати процедуру добору експертів для оцінювання проєктних робіт, критерії забезпечення узгодженості їхніх оцінок, а також можливий вплив попереднього досвіду здобувачів у сфері веб-дизайну чи програмування на результати експерименту.

4. Аналіз результатів дослідження можна було б посилити ширшим зіставленням отриманих даних із сучасними зарубіжними працями у сфері Human-Computer Interaction, UX-освіти, цифрової педагогіки та підготовки фахівців подвійного профілю.

5. У тексті дисертації трапляються окремі мовностилістичні й редакційні неточності, зокрема перевантажені синтаксичні конструкції, термінологічні повтори та потреба в додатковому уніфікуванні формулювань назв компонентів, критеріїв і педагогічних умов.

Питання:

1. Чи всі п'ять компонентів і чотири критерії сформованості інтегративної компетентності з проєктування інтерфейсів вносять рівнозначний внесок у підсумкову оцінку, чи передбачені вагові коефіцієнти?

2. Наскільки ресурсомісткою для реалізації є структурно-функціональна модель підготовки майбутніх бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології) до проєктування інтерфейсів щодо навантаження на викладача та вимог до матеріально-технічної бази ЗВО?

ОВСЯННИКОВ Олександр Сергійович, кандидат педагогічних наук, доцент, заступник декана з наукової та міжнародної діяльності факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету.

1. Перший розділ дисертаційного дослідження насичений великою кількістю термінів, що з одного боку додає тексту високого рівня наукової абстракції та категоріальної точності, а з другого просте, прозоре та описове формулювання більш повністю відповідає вимогам до ясності та однозначності наукового стилю.

2. В дисертації значна увага приділяється процесу розробки користувацьких інтерфейсів, проте з тексту не зовсім зрозуміло в рамках яких дисциплін чи окремих модулів формується психологічна складова (когнітивна психологія, закони візуального сприйняття інформації тощо) їх розробки.

3. У другому розділі занадто часто трапляються англійські визначення на кшталт *labeling systems*, *card sorting*, *tree testing*, *breadcrumbs*, *progress indicators*, *knowledge maps* тощо. Дисертаційна робота виграла б при дотриманні принципу пріоритету українського еквівалента, наприклад, «тестування дерева навігації», а не «*tree testing*».

4. У Таблиці 2.1 «Матриця впливу форм та методів навчання» підрозділу 2.1 використовуються суб'єктивні позначення «++» та «+», було б доцільно надати більш чітку теоретичну або емпіричну аргументацію, чому, наприклад, воркшоп має саме «високий» вплив на техніко-технологічний компонент, але не впливає на аналітико-дослідницький.

5. У підрозділі 3.1 було б доцільно відобразити аналіз освітньо-професійних програм підготовки здобувачів спеціальності «Професійна освіта (цифрові технології)» в закладах освіти, де проводилось експериментальне дослідження, на наявність в них освітніх компонентів «Методика професійної освіти», «UX/UI та веб-дизайн», «Цифрові технології в навчальному процесі», або якщо в ОПП цих закладів освіти освітні компоненти мають різні назви, обґрунтувати їх спорідненість.

6. У підрозділі 3.2 детально розписано результати за чотирма критеріями (когнітивний, діяльнісний тощо). Було б доцільно додати зведену таблицю або діаграму, яка б показувала прогрес саме за п'ятьма компонентами інтегративної компетентності.

Питання:

1. Чому психолого-педагогічних умов підготовки майбутніх бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології) до проектування інтерфейсів визначено саме три, а не більше чи менше?

2. Чи не суперечить теза про «інтегративну» природу компетентності з проектування інтерфейсів тому, що діагностика все ж відбувається окремо за п'ятьма компонентами?

АНТОНЕНКО Олександр Володимирович, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри комп'ютерних технологій та інформатики Бердянського державного педагогічного університету.

1. У підрозділі 1.1 огляд еволюції користувацьких інтерфейсів дещо акцентований на зарубіжному досвіді; вітчизняний контекст розвитку освітніх інтерфейсів та цифрових освітніх середовищ (ЗВО України, платформи дистанційного навчання) представлений менш докладно. Доповнення цього підрозділу аналізом українського досвіду, зокрема в умовах переходу до

дистанційного навчання в 2020–2026 рр., посилило б емпіричну базу дослідження.

2. Поняття «інтегративна компетентність» у підрозділі 1.2 вимагає більш чіткого розмежування від суміжних категорій («інтегральна компетентність» за НРК, «цифрова компетентність» за DigComp). Наявні в тексті дефініції є близькими, однак не розкривають достатньою мірою специфіки саме «інтегративності» в контексті бінарного профілю спеціальності 015.39. Було б доцільно доповнити відповідний підрозділ порівняльним аналізом зазначених понять із чітким формулюванням дефінітивних ознак, що відрізняють авторське розуміння терміна від уже наявних у науковому обігу.

3. Термін «бінарні компетентності» є авторським неологізмом, що потребує розгорнутого теоретичного обґрунтування або посилання на наукові джерела, де цей концепт сформульований або апробований. У поточній редакції підрозділу 2.2 термін вживається як самоочевидний. Робота виграла б від введення відповідної дефініції безпосередньо у підрозділі 1.2 або додавання пояснення у 2.2.

4. У підрозділі 3.1 недостатньо обґрунтовано критерії добору конкретних закладів вищої освіти для проведення педагогічного експерименту. Включення до відповідного підрозділу стислої характеристики кожного ЗВО в контексті специфіки підготовки за спеціальністю 015.39 та обґрунтування репрезентативності вибірки підсилило б методологічну коректність дослідження.

5. Аналіз результатів у підрозділі 3.2 зосереджений переважно на кількісних змінах показників. Додавання якісного аналізу, зокрема порівняльних кейсів студентських проєктів або фрагментів рефлексивних щоденників, могло б суттєво підсилити переконливість та ілюстративність отриманих результатів. Варто розглянути можливість включення 1–2 репрезентативних прикладів до відповідного підрозділу або до додатків.

6. Робота загалом відповідає вимогам до оформлення дисертаційних досліджень, однак окремі фрагменти містять стилістичні неточності та надмірне використання складнопідрядних конструкцій, що дещо ускладнює сприйняття викладеного матеріалу. Редакційне опрацювання тексту з метою підвищення його читабельності сприяло б кращому донесенню наукових ідей автора до аудиторії.

Питання:

1. У чому полягає практична цінність одержаних результатів для викладача закладу вищої освіти?

2. Чим обґрунтовано чотириблокову структуру розробленої структурно-функціональної моделі підготовки бакалаврів з професійної освіти (цифрові технології) до проєктування інтерфейсів?

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Привезенцеву Олександрю Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Вікторія ЖИГІРЬ